NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY
SEKRETARIAT PREZESA
Wpł. dnia 2019 -05- 20
Zał. 1029/19

WIS.050.290.2019

[...], dnia 17 maja 2019 r.

Prezes

Naczelnego Sądu Administracyjnego

ul. Gabriela Piotra Boduena 3/5

00-011 Warszawa

PETYCJA

Na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870) wnoszę o podjęcie w ramach sprawowanego na zasadzie art. 12 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2107 z późn. zm. – dalej: „p.u.s.a.") zwierzchniego nadzoru nad działalnością wojewódzkich sądów administracyjnych działań ukierunkowanych na:

a) wyrównanie wynagrodzeń pracowników sekretariatów orzeczniczych oraz asystentów sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych;
b) ujednolicenie struktury stanowisk pracy w sekretariatach orzeczniczych wojewódzkich sądów administracyjnych poprzez rzeczywiste wprowadzenie jednolitej struktury stanowisk dla wszystkich sekretariatów orzeczniczych tych sądów;
c) wyeliminowanie rozbieżności w zakresie zadań powierzanych referendarzom sądowym w wojewódzkich sądach administracyjnych.

UZASADNIENIE

AD. A

Z danych pozyskanych w trybie informacji publicznej z wojewódzkich sądów administracyjnych wynika, że pomiędzy poszczególnymi sądami występują znaczne różnice w poziomie wynagrodzeń osób zatrudnionych na tych samych stanowiskach.

Z pozyskanych danych wynika m. in., że:

- wynagrodzenie zasadnicze **sekretarzy sądowych** plasuje się w granicach **od 2.600,00 zł** (WSA w Rzeszowie) **do 4.200,00 zł** (WSA w Warszawie), wysokość dodatków specjalnych wacha się zaś w granicach **od 0,00 zł** (WSA we Wrocławiu, Warszawie, Krakowie, Kielcach, Białystoku) **do 910,00 zł** (WSA w Krakowie),
- wynagrodzenie zasadnicze **starszych sekretarzy sądowych** plasuje się w granicach **od 3.345,00 zł** (WSA w Olsztynie) **do 4.440,00 zł** (WSA w Gliwicach), wysokość dodatków specjalnych wacha się zaś w granicach **od 0,00 zł** (WSA we Wrocławiu, Opolu, Gliwicach, Białystoku) **do 960,00 zł** (WSA w Krakowie),
- wynagrodzenie **zastępców kierowników sekretariatów orzeczniczych** plasuje się w granicach **od 3.650,00 zł** (WSA w Lublinie) **do 5.579,00 zł** (WSA w Warszawie), wysokość dodatków specjalnych wacha się w granicach **od 0,00 zł** (WSA we Wrocławiu, Warszawie, Opolu, Gliwicach, Białystoku) **do 1.081,86 zł** (WSA w Gorzowie Wielkopolskim) zaś wysokość dodatków funkcyjnych wynosi **od 300,00 zł** (WSA w Poznaniu) **do 1.110,00 zł** (WSA w Gorzowie Wielkopolskim),
- wynagrodzenie **kierowników sekretariatów orzeczniczych** plasuje się w granicach **od 4.235,00 zł** (WSA w Olsztynie) **do 6.257,00 zł** (WSA w Białystoku), wysokość dodatków specjalnych wacha się w granicach **od 0,00 zł** (WSA we Wrocławiu, Warszawie, Opolu, Kielcach, Gliwicach, Białystoku) **do 1.806,30 zł** (WSA w Gorzowie Wielkopolskim) zaś wysokość dodatków funkcyjnych wynosi **od 600 zł** (WSA w Poznaniu) **do 1.776,00 zł** (WSA w Kielcach),
- wynagrodzenie zasadnicze **asystentów sędziów** plasuje się w granicach **od 3.600,00 zł** (WSA we Wrocławiu, Lublinie) **do 5.150,00 zł** (WSA w Warszawie), wysokość dodatków specjalnych wacha się zaś w granicach **od 0,00 zł** (WSA w Rzeszowie, Opolu, Gliwicach, Białymstoku) **do 892,10 zł** (WSA w Olsztynie),
- wynagrodzenie zasadnicze **starszych asystentów sędziów** plasuje się w granicach **od 4.060,00 zł** (WSA w Olsztynie) **do 6.030,00 zł** (WSA w Gliwicach), wysokość

dodatków specjalnych wacha się zaś w granicach **od 0,00 zł** (WSA w Rzeszowie, Opolu, Gliwicach, Białystoku) **do 1.134,00 zł** (WSA w Olsztynie).

Mając powyższe na uwadze należy postulować aby Prezes NSA w ramach zwierzchniego nadzoru administracyjnego nad podległymi mu wojewódzkimi sądami administracyjnymi podjął działania ukierunkowane na ujednolicenie siatki płac wskazanych powyżej grup pracowniczych. Brak jest merytorycznego uzasadniania aby osoby zatrudnione na takich samych stanowiskach, wykonujące taką samą pracę otrzymywały z tego tytułu różne wynagrodzenie w zależności jedynie od miejsca świadczenia pracy. Analogiczna reguła obowiązuje w odniesieniu do sędziów, asesorów sądowych oraz referendarzy sądowych.

AD. B

Z danych pozyskanych w trybie informacji publicznej z wojewódzkich sądów administracyjnych wynika, że w sekretariatach wydziałów orzeczniczych wojewódzkich sądów administracyjnych brak jest jednolitej siatki stanowisk.

Różnice dotyczą następujących stanowisk:

- Specjalisty – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w: Białystoku, Gliwicach, Gorzowie Wielkopolskim, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Rzeszowie, Warszawie, Wrocławiu,
- Starszego specjalisty – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w: Łodzi, Warszawie, Wrocławiu,
- Inspektora ds. biurowości – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w Gdańsku,
- Starszego inspektora ds. biurowości – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w Rzeszowie,
- Operatora urządzeń powielających – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w Gliwicach,
- Operatora urządzeń elektronicznych – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w Krakowie,
- Inspektora sądowego – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w Opolu,
- Starszego inspektora sądowego – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w: Gorzowie Wielkopolskim, Lublinie, Olsztynie, Opolu, Warszawie,

- Referenta – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w: Lublinie, Warszawie, Wrocławiu,
- Starszego referenta – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w Warszawie,
- Pomocnika sekretarza – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w Łodzi,
- Głównego specjalisty – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w Olsztynie,
- Woźnych sądowych – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA we Wrocławiu,
- Starszych woźnych sądowych – osoby na tym stanowisku są zatrudniane jedynie w WSA w Warszawie.

Należy postulować podjęcie przez Prezesa NSA działań ukierunkowanych na ujednolicenie siatki stanowisk w sekretariatach orzeczniczych wojewódzkich sądów administracyjnych. Stanowiska specjalistów, starszych specjalistów, głównych specjalistów, inspektorów ds. biurowości oraz starszych inspektorów ds. biurowości są wyżej sklasyfikowane w ramach siatki płac wprowadzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie stanowisk i wymaganych kwalifikacji urzędników sądowych i innych pracowników oraz szczegółowych zasad wynagradzania referendarzy sądowych, starszych referendarzy sądowych, asystentów sędziów, starszych asystentów sędziów, urzędników oraz innych pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz. U. nr 72 poz. 384 ze zm.). Omówione różnice w siatce stanowisk skutkują zróżnicowaniem uprawnień pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych. Część z tych pracowników jest bowiem zatrudniona na lepiej płatnych a wskazanych ostatnio stanowiskach część zaś jest zatrudniona na gorzej opłacanych stanowiskach sekretarzy i starszy sekretarzy sądowych. Pracownicy wojewódzkich sądów administracyjnych, w których występuje bardziej zróżnicowana siatka zatrudnienia mają lepsze perspektywy awansu w porównaniu do wykonujących analogicznego rodzaju pracę pracowników innych wojewódzkich sądów administracyjnych, w których nie zatrudnia się specjalistów, starszych specjalistów, głównych specjalistów, inspektorów ds. biurowości oraz starszych inspektorów ds. biurowości. Wszystkie z sekretariatów wydziałów orzeczniczych wykonują analogicznego rodzaju czynności. Brak jest zatem merytorycznego uzasadnienia dla rozbieżnego kształtowania siatki stanowisk zatrudnionych tam pracowników.

AD. C

Z danych pozyskanych w trybie informacji publicznej z poszczególnych wojewódzkich sądów administracyjnych wynika, że brak jest jednolitych reguł odnoszących się do zakresu zadań referendarzy sądowych. W wojewódzkich sądach administracyjnych w Gliwicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Opolu referendarzom sądowym nie powierzono wykonywania czynności asystentów sędziów. Przeciwnego rodzaju sytuacja ma jednak miejsce w wojewódzkich sądach administracyjnych w Bydgoszczy, Gdańsku, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie. W WSA w Białymstoku referendarze sądowi wykonują czynności asystentów sędziów „w zależności od potrzeb wewnętrznych sądu - na polecenie służbowe Przewodniczących wydziałów". W WSA w Gorzowie Wielkopolskim referendarze sądowi wykonują *ad hoc* za ich zgodą czynności asystentów sędziów. W WSA w Olsztynie co do zasady referendarze nie wykonują czynności asystentów sędziów, jednak „w drodze wyjątku zdarza się konieczność powierzenia konkretnej czynności asystenckiej". W WSA w Szczecinie starszym referendarzom sądowym zakresem czynności powierzono sporządzanie projektów orzeczeń niekończących i kończących postępowanie oraz ich uzasadnień w sprawach wskazanych przez sędziów lub Przewodniczącego Wydziału. W WSA w Warszawie Przewodniczący Wydziałów mogą powierzyć referendarzom wykonywanie innych czynności określonych przez ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1302 z późn. zm. – dalej: „p.p.s.a.") celem zapewnienia sprawności postępowania, przy uwzględnieniu równomiernego obciążenia obowiązkami referendarzy w wydziale. Z kolei w WSA we Wrocławiu, zgodnie z obowiązującą uchwałą Kolegium na 2019 r. starsi referendarze sądowi wykonują czynności określone przez p.p.s.a.

Zestawiając powyższe informacje należy dojść do wniosku, że w części wojewódzkich sądów administracyjnych referendarzom sądowym powierzono wykonywania czynności asystentów sędziów w części zaś nie. **Brak jest jakichkolwiek podstaw dla różnicowania zakresu czynności referendarzy sądowych w zależności od tego, w którym z sądów pełnią oni służbę.**

Należy z całą stanowczością wskazać, że w aktualnie obowiązujących przepisach prawa powszechnie obowiązującego brak jest podstawy prawnej umożliwiającej bądź też nakazującej referendarzowi sądowemu wykonywanie czynności asystenta sędziego. Zgodnie z art. 27 ust. 1 p.u.s.a., na stanowisko referendarza sądowego, **do wykonywania**

czynności w postępowaniu mediacyjnym oraz innych czynności sędziowskich określonych w ustawach, może być mianowany ten, kto (...). Przytoczony przepis nie pozostawia wątpliwości co do tego, że referendarze sądowi mogą wykonywać jedynie czynności w postępowaniu mediacyjnym oraz inne czynności sędziowskie określone w ustawach. Również w doktrynie w kontekście powołanego ostatnio przepisu stwierdza się, że referendarz może zatem wykonywać tylko te czynności sądowe, które zostały wyraźnie wskazane w ustawie (Kuczyński Tadeusz, Art. 27. w: Prawo o ustroju sądów administracyjnych. Komentarz. LEX, 2009). Również rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 sierpnia 2015 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz. U. poz. 1177) nie zawiera regulacji umożliwiającej referendarzowi sądowemu wykonywanie czynności asystenta sędziego. W § 24 ust. 1 powołanego ostatnio aktu stanowi się jedynie, że przewodniczący wydziału orzeczniczego powierza referendarzom sądowym tego wydziału wykonywanie czynności określonych ustawą - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi przez kolegium sądu na podstawie § 22 ust. 1 i 2. Z kolei w § 22 ust. 1 powołanego aktu wskazuje się, że kolegium sądu, na wniosek prezesa sądu, przydziela sędziów i referendarzy sądowych do wydziałów orzeczniczych i określa szczegółowe zasady przydziału spraw sędziom oraz powierzania referendarzom sądowym wykonywania czynności określonych ustawą - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Przytoczone przepisy rozporządzenia odzwierciedlają zasadę wyrażoną w art. 27 ust. 1 p.u.s.a., w świetle której referendarzom sądowym można powierzyć jedynie wykonywanie czynności sędziowskich określonych w ustawach. Na gruncie p.p.s.a. jak i innych ustaw brak jest przepisów umożliwiających powierzenie referendarzowi sądowemu czynności asystenta sędziego.

Biorąc pod uwagę aktualne brzmienie p.p.s.a. referendarze sądowi mogą wykonywać jedynie następujące czynności sędziowskie:

- wnioskowanie o ustanowienie kuratora na wniosek strony przeciwnej (art. 30 § 2 p.p.s.a.);
- wzywanie o uzupełnienie braków formalnych pisma oraz wydawanie zarządzeń o pozostawieniu pisma bez rozpoznania w sytuacji nieuzupełnienia braków formalnych (art. 49 § 1, 2 i 4 p.p.s.a.);
- wnioskowanie o ustanowienie kuratora dla osoby nieobecnej (art. 79 § 4 p.p.s.a.);
- wnioskowanie do sądu o ustanowienie kuratora spadku (art. 128 § 2 p.p.s.a.);
- wydawanie postanowień o stwierdzeniu prawomocności (art. 169 § 2 p.p.s.a.);

- czynności związane z prawem pomocy (art. 258 § 1 i 2 p.p.s.a.);
- wzywanie do uiszczenia opłaty kancelaryjnej (art. 234 § 4 p.p.s.a.);
- wydawanie zarządzeń o zwrocie akt administracyjnych organowi (art. 286 § 1 p.p.s.a.).

Czynność sporządzania projektów orzeczeń wraz z ich uzasadnieniem nie jest czynnością sędziowską w rozumieniu p.p.s.a. Wykonywanie czynności tego rodzaju zostało powierzone asystentom sędziów nie zaś referendarzom sądowym będących samodzielnymi orzecznikami. W odniesieniu do referendarzy sądowych brak jest regulacji analogicznej do tej zawartej w nieobowiązującym już art. 106i § 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 52 z późn. zm.), w świetle której asesor sądowy w okresie, w którym nie pełni obowiązków sędziego, wykonuje zadania z zakresu ochrony prawnej inne niż wymiar sprawiedliwości. Treść powyższego przepisu pozwalała asesorowi sądowemu w sytuacji braku uzyskania *votum* na wykonywanie czynności przypisanych zasadniczo innej grupie zawodowej, tj. referendarzom sądowym. Brak analogicznego przepisu w odniesieniu do referendarzy sądowych bezwzględnie uniemożliwia im wykonywanie czynności przynależnych innej grupie zawodowej, tj. asystentom sędziów.

Powierzenie referendarzom sądowym czynności asystentów sędziów może ponadto doprowadzić do sytuacji, gdy projekt orzeczenia w przedmiocie sprzeciwu od orzeczenia referendarza sądowego zostanie sporządzony przez tego referendarza, który orzekał w danej sprawie. Marginalnie należy dostrzec, że analiza wysokości dodatków funkcyjnych referendarzy i starszych referendarzy sądowych w poszczególnych sądach administracyjnych nie wskazuje aby wysokość dodatku funkcyjnego powiązano z wykonywaniem dodatkowych czynności asystenta sędziego. Dodać również należy, że powierzanie referendarzom sądowym czynności asystentów sędziów prowadzi do sytuacji, w której przypisane ustawowo referendarzom obowiązki muszą być wykonywane przez pozostałe grupy pracowników sądów administracyjnych.

Mając powyższe na uwadze konieczne jest podjęcie przez Prezesa NSA w ramach sprawowanych funkcji nadzorczych działań ukierunkowanych na doprowadzenie do sytuacji zgodnej z prawem, w której referendarzom sądowym zaprzestanie się powierzania czynności asystentów sędziów.

Wszelką korespondencję w sprawie proszę kierować na adres elektroniczny: [...] W załączeniu przedkładam odpowiedzi na moje wnioski o

udostępnienie informacji publicznej z wojewódzkich sądów administracyjnych oraz tabelaryczne zestawienie uzyskanych informacji.

Z poważaniem